

www.mevzuattakip.com.tr

4734 Sayılı Kamu İhale Kanununa Göre İhalesi Yapılacak Olan Hizmet Alımlarına İlişkin Fiyat Farkı Hesabında Uygulanacak Esaslar

UYARI: 27.06.2013 ve 2013/5215 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlükten kaldırılmıştır.

4734 SAYILI KAMU İHALE KANUNUNA GÖRE İHALESİ YAPILACAK OLAN HİZMET ALIMLARINA İLİŞKİN FİYAT FARKI HESABINDA UYGULANACAK ESASLAR

Karar Sayısı: 2002/5037 - Resmi Gazete: 07.05.2004 / 25455

Amaç

Madde 1- Bu Esasların amacı, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa tabi idarelerin 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu hükümlerine göre sözleşmeye bağlanan hizmet alımlarının fiyat farkı hesabında uygulanacak esas ve usulleri belirlemektir.

Kapsam

Madde 2- İdarelerin, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa göre götürü bedel veya birim fiyat teklif almak suretiyle ihale edecekleri hizmet alımlarında uygulanacak fiyat farkı hesabına ait işlemler, bu Esaslara göre yürütülür.

Dayanak

Madde 3- Bu Esaslar, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun 8 inci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

İdarelerin uyacakları hususlar

Madde 4- İdarelerin, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa göre ihale edecekleri hizmet alımlarında fiyat farkı hesaplayabilmeleri için, söz konusu ihalelerin idari şartname ve sözleşmelerine bu Esaslarda yer alan hükümleri koymaları zorunludur.

İstisnalar

Madde 5- 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 4 üncü maddesinde sayılan hizmetlerden; araştırma ve geliştirme, piyasa araştırması ve anket, tanıtım, toplantı, organizasyon, sergileme, mesleki eğitim, fotoğraf, film, fikrî ve güzel sanatlar gibi nitelikleri itibarıyla kısa süreli hizmetler ile sigorta, muhasebe, haberleşme hizmetlerine ve anılan Kanunun 48 inci maddesinde yer alan danışmanlık hizmetlerinden, mali ve hukuki nitelikteki hizmetlere fiyat farkı ödenmez. İdari şartname ve sözleşmelere aksine hükümler konulamaz.

Tanımlar

Madde 6- Hizmet alımlarına ilişkin hükümlerin uygulanmasında;

- a) İdare: 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamındaki kurum ve kuruluşları,
- b) Hizmet: 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 4 üncü maddesinde sayılan hizmetleri,
- c) Sözleşme: Götürü bedel veya birim fiyat hizmet alımlarında uygulanmak üzere idare ile yüklenici arasında yapılan yazılı anlaşmayı,
- d) Götürü bedel: Ayrıntılı özellikleri ve miktarı idarece belirlenen işin tamamı için yüklenicinin teklif ettiği ödemeye esas toplam bedeli,
- e) Teklif birim fiyat: İşin ayrıntılı özelliklerine dayalı olarak idarece hazırlanmış cetvelde yer alan her iş kalemi için istekli tarafından teklif edilen bedeli,
- f) Sözleşme birim fiyatı: Birim fiyat sözleşmelerde, birim fiyat tarifine ve teknik şartnamesine uygun olarak yapılacak her bir iş kalemi için yüklenici tarafından teklif edilen ve idarece uygun görülerek sözleşmesinde gösterilen bedeli,
- g) Teklif birim fiyatlı iş kalemi: Birim fiyat sözleşmeye göre yapılacak işlerde, teknik ve özel şartları belirtilen, birim fiyat tarifleri bulunan ve sözleşmelerinde bedeli gösterilen veya sonradan yeni birim fiyatı yapılan ödemeye esas birimleri,
- h) İş grubu: Götürü bedel işlerde, ara veya kesin ödemelere ilişkin iş kalemleri toplamından oluşan ve ilerleme yüzdeleri ile gösterilen ödemeye esas birimleri,
- i) Yıl: Takvim yılını,
- j) Gün: Takvim gününü,

k) Uygulama ayı: İdaresince onaylanmış iş programına uygun olarak işlerin gerçekleştirildiği ayı,

l) Temel indeks: İhale (son teklif verme) tarihinin içinde bulunduğu aydan bir önceki aya ait indeksi,

m) Güncel indeks: Hakedişin düzenlendiği tarihin içinde bulunduğu aydan bir önceki aya ait indeksi,

n) **(Değişik: 07.05.2004- 25455/ 1 md.)** Temel asgari ücret: Tarım dışında ve 16 yaşından büyük işçiler için ihale (son teklif verme) tarihinde geçerli olan brüt asgari ücreti,

o) **(Değişik: 07.05.2004- 25455/ 1 md.)** Güncel asgari ücret: İş programına uygun olarak gerçekleştirilen işlere ait hakedişin düzenlendiği tarihte, tarım dışında ve 16 yaşından büyük işçiler için geçerli olan brüt asgari ücreti,

p) Temel aylık katsayısı: 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 154 üncü maddesine göre belirlenen ve ihale (son teklif verme) tarihinde geçerli olan memur aylık katsayısını,

r) **(Değişik: 07.05.2004- 25455/ 1 md.)** Güncel aylık katsayısı: 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 154 üncü maddesine göre belirlenen ve hakedişin düzenlendiği tarihte geçerli memur aylık katsayısını,

s) Fiyat farkı: Birim fiyat sözleşmelerde, uygulama ayı içinde iş programına uygun olarak gerçekleşen iş kalemleri için; götürü bedel sözleşmelerde ise, uygulama ayı içinde iş programına uygun olarak ilerleme yüzdelerine göre gerçekleşen iş grupları için, bu Esaslara göre ödenecek veya kesilecek bedeli,

İfade eder.

Fiyat farkı hesabı

Madde 7- Fiyat farkı aşağıdaki formüle göre hesaplanır:

$$F = A_n \times B \times (P_n - 1)$$

$$P_n = [a_1 + a_2 \frac{i_n}{i_o} + b_1 \frac{Y_n}{Y_o} + b_2 \frac{G_n}{G_o} + c \frac{K_n}{K_o} + d \frac{M_n}{M_o}]$$

Formülde ;

F : Fiyat farkını (TL),

A_n : İlk geçici hakedişte (n=1) olmak üzere (n) inci hakedişte, teklif birim fiyatlı işlerde uygulama ayında gerçekleşen iş kalemlerinin sözleşme fiyatlarıyla çarpılması sonucu bulunan tutarı (TL); götürü bedel işlerde ise, uygulama ayı ilerleme yüzdesine göre gerçekleşen iş grubu ve/veya iş kalemi imalat miktarlarının sözleşme fiyatlarıyla çarpılması sonucu bulunan tutarı (TL),

B : 0,90 katsayısını,

P_n : İlk geçici hakedişte (n=1) olmak üzere (n) inci hakedişte, fiyat farkı hesabında kullanılan temel indeksler ve güncel indeksler ile a_1 , a_2 , b_1 , b_2 , c ve d değerlerinin ağırlık oranları temsil katsayılarının yukarıdaki formüle uygulanması sonucu bulunan fiyat farkı katsayısını,

a_1 : Sözleşme kapsamındaki işlerin yapılmasında kullanılacak ve bu Esasların 8 inci maddesine göre artış farkı ödenecek olan asgari ücrete dayalı işçiliklerin oranını temsil eden ve yukarıdaki formülde artış öngörülmeyen sabit bir katsayıyı,

a_2 : Sözleşme kapsamındaki işlerin yapılmasında kullanılacak olan ve a_1 katsayısının dışındaki işçiliklerin ağırlık oranını temsil eden sabit bir katsayıyı,

b_1 : Sözleşme kapsamındaki işlerin yapılmasında kullanılacak akaryakıtın ağırlık oranını temsil eden sabit bir katsayıyı,

b_2 : **(Değişik: 07.05.2004- 25455/ 2 md.)** Sözleşme kapsamındaki işlerin yapılmasında kullanılacak diğer malzeme veya diğer hizmet girdilerini temsil eden sabit bir katsayıyı,

c: Sözleşme kapsamındaki işlerin mühendislik ve müşavirlik oranını temsil eden sabit bir katsayıyı,

d: Sözleşme kapsamındaki işlerin yapılmasında kullanılacak makine ve ekipmanın amortismanına ilişkin ağırlık oranını temsil eden sabit bir katsayıyı,

İfade eder.

a_1 , a_2 , b_1 , b_2 , c ve d sabit katsayılarından biri, birkaçı veya tamamının, ihale konusu hizmetteki oranı dikkate alınmak suretiyle ve toplamı bire (1.00) eşit olacak şekilde ihaleden önce idarece belirlenerek ihale dokümanında gösterilmesi zorunludur. Bu sabit katsayılar, sözleşmenin uygulanması sırasında hiçbir gerekçeyle değiştirilemez.

Formüldeki temel indeksler (o) ve güncel indeksler (n) ise;

I_o , I_n : İşçilikle ilgili temel asgari ücreti ve güncel asgari ücreti,

Y_o, Y_n : Akaryakıt temel indeksleri ve güncel indeksleri; Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından aylık yayımlanan (1994=100) bazlı Tablo-2: Toptan Eşya Fiyatları İndeks Sayıları Tablosunun “Kok Kömürü, Rafine Edilmiş Petrol Ürünleri” satırındaki sayıyı,

G_o, G_n : Akaryakıt dışındaki malzemelerin temel indeksleri ve güncel indeksleri; Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından aylık yayımlanan (1994=100) bazlı Tablo-2: Toptan Eşya Fiyatları İndeks Sayıları Tablosunun “Genel” satırındaki sayıyı,

K_o, K_n : Mühendislik ve müşavirlikle ilgili temel aylık katsayısı ve güncel aylık katsayısını,

M_o, M_n : Makine ve ekipmana ait amortismanın temel indeksleri ve güncel indeksleri; Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından aylık yayımlanan (1994=100) bazlı Tablo 2: Toptan Eşya Fiyatları İndeks Sayıları Tablosunun “Makine ve Teçhizat İmalatı” satırındaki sayıyı,

ifade eder.

Yukarıda yer alan indekslerden biri veya birkaçının sözleşmenin uygulanması sırasında Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından değiştirilmesi halinde değiştirilen indekse eşdeğer yeni bir indeks belirlenir ise bu indeks; yeni bir indeks belirlenmez ise Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından aylık yayımlanan (1994=100) bazlı Tablo- 2: Toptan Eşya Fiyatları İndeks Sayıları Tablosunun “Genel” satırındaki sayı esas alınarak fiyat farkı hesaplanır.

Asgari ücret ve diğer işçilik maliyetlerindeki değişiklikten kaynaklanan fark (Değişik: 07.05.2004- 25455/ 3 md.)*

Madde 8 - İhale konusu hizmetin gerçekleştirilebilmesi için çalıştırılacak 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa tabi personelin, sayı ve günlük çalışma saatinin belirtilmesi kaydıyla;

a) Asgari ücret tespit komisyonunca ihale (son teklif verme) tarihinde 16 yaşını doldurmuş işçiler için belirlenmiş asgari ücretin değiştirilmesi halinde eski ve yeni asgari ücret arasındaki fark,

b) İhale (son teklif verme) tarihi itibarıyla işveren tarafından karşılanacak olan sosyal sigorta primi ve işsizlik sigortası primine ilişkin toplam tutarda; asgari ücret değişikliği veya sigorta primi alt sınır değişikliği ile prim oranları değişikliği gibi sebeplerle meydana gelecek fark,

c) 506 sayılı Kanununun 77 nci maddesinin ikinci fıkrası çerçevesinde sözleşmede öngörülen ücret ekleri nedeniyle, işveren tarafından karşılanmakta olan sosyal sigorta

primi ve işsizlik sigorta primine ilişkin toplam tutarda meydana gelecek fark,

toplamı (a), (b) ve (c) bentleri toplamı), 506 sayılı Kanun gereğince işveren nâm ve hesabına Hazinece yapılacak olan ödemeler de dikkate alınmak suretiyle bu Esasların 7 nci maddesi uygulanmaksızın ödenir veya kesilir.

Uygulama esasları

Madde 9- Fiyat farkı hesabında aşağıdaki hususlara uyulması zorunludur:

- a) Sözleşmelerde yer alan fiyat farkına ilişkin esas ve usullerde sözleşme imzalandıktan sonra değişiklik yapılamaz.
- b) Bu Esasların uygulanması sonucu sözleşme bedeline ek olarak ödenecek ya da kesilecek bedeller fiyat farkı niteliğinde olup, sözleşme bedelini etkilemez.
- c) Bedeli yabancı para cinsinden veya kur farkları ayrıca hesaplanmak suretiyle yabancı para birimi karşılığı Türk Lirası ile ödenen işler için bu Esaslar uygulanmaz.
- d) Hakedişlerin düzenlenmesi sırasında, hakedişe uygulanacak indeks henüz belli olmadığı durumlarda, bir önceki güncel indeks kullanılarak fiyat farkı hesaplanır. Yeni indeksler belli olduğunda sonraki hakedişlerde fiyat farkları buna göre hesaplanarak düzeltilir.
- e) Bu Esaslara göre hesaplanan fiyat farkları, fiyat farkı ödenmesine konu olabilecek tüm fiyat artışlarını kapsar. Bunun dışında yüklenicinin kullandığı usuller, makine, ekipman, malzeme ve işçiliğin cins ve miktarı, Türk Lirasının yabancı paralar karşısında değer kaybetmesi, yurtdışından temin edilen malzemenin menşei ülkede fiyatının artması ve benzeri diğer nedenlerle ilave fiyat farkı ödenemez.
- f) Avans ödenen işlerde, avansın hakedişten mahsubundan sonra yükleniciye ödenecek tutar, (A_n) tutarı olarak alınır. Fiyat farkı katsayısının (P_n) birden küçük olması halinde (A_n) tutarından avans miktarı düşülmez.
- g) Bu Esaslar, iş programına uygun olarak yapılan iş kalemleri ve/veya iş gruplarına uygulanır.
- h) Birim fiyat sözleşmelerde, sözleşmede teklif birim fiyatı bulunmayan ve yapılması idarece istenen bir iş kalemi için işin devamı sırasında yeni birim fiyat yapılması halinde, bu fiyat hazırlandığı uygulama ayının rayiçlerine ve şartlarına göre tespit edilir. Belirlenen bu yeni birim fiyatın uygulama ayı fiyat farkı katsayısına (P_n) bölünerek bulunan fiyatı, iş kaleminin miktarı ile çarpılır ve bulunan tutar hakedişteki sözleşme birim fiyatları ile yapılan işler sütununa dahil edilerek yeni iş kaleminin sözleşme bazında bedeli yükleniciye ödenir. Bu iş kalemine ait fiyat farkı ise, uygulama ayının indeksleri üzerinden hesaplanarak bulunur.

ı) **(Ek: 07.05.2004- 25455/ 4 md.)** İdari şartname ve sözleşmelere bu Esasların sadece 8 inci maddesinin uygulanacağına dair hüküm konulabilir.

İş programı ve ödenek dilimi

Madde 10-Yükleniciler, sözleşme yapıldıktan sonra iş kalemlerini, aylık işleri, yıllık ödenekleri ve bunların aylara dağılımını gösteren ayrıntılı bir iş programı hazırlayarak idareye onaylatacaklardır.

Herhangi bir aya ait onaylı iş programındaki ödenek harcanmadığı takdirde, daha sonraki aylarda yapılacak hakedişlerde, hakediş toplamları ödeneğin harcanamayan kısmına eşit olana kadar, iş programı gerçekleştirilmemiş ayın indeksi uygulanır.

Yükleniciye, 4735 sayılı Kanununun 10 uncu maddesinde belirtilen mücbir sebeplerle veya sözleşmenin ifasının gecikmesine idarenin kusurunun sebep olduğu durumlarda süre uzatımı verilmesi halinde, uzatılan süreye göre yüklenici tarafından hazırlanan ve idarece onaylanan revize iş programına uygun olarak yapılan işler için fiyat farkı hesaplanır.

Yüklenicinin iş programını hazırlayarak idareye onaylattırmadığı durumda, iş programı idarece tek taraflı olarak yapılır ve onaylanır. Yüklenici, bu şekilde yapılan ve kendine verilen iş programına uymak zorundadır.

Hizmet miktarındaki artış ve azalışlar

Madde 11- Birim fiyat sözleşmelerde, ödenek dilimleri ile ilgili olarak 10 uncu maddede yer alan hükümler de dikkate alınmak şartı ile, hizmetin miktarında artma ya da azalma tespit edildiği takdirde, artan ya da azalan miktar (hizmet hangi ayda yapılmış olursa olsun) işin bitiş tarihini geçmemek üzere, artış ya da azalışın kesinleştiği ayın fiyat farkı katsayısı (P_n) ile değerlendirilir.

Cezalı çalışılan işlerdeki uygulama

Madde 12- Sözleşmesine göre süresi bitmiş olmasına rağmen süre uzatımı alamayan ve idarenin izniyle cezalı çalışılan işlerde, fiyat farkı hesaplanırken süre bitim tarihinde uygulanmakta olan (P_n) değeri ile cezalı çalışılan süredeki (P_n) değerinden düşük olanı esas alınır.

Fiyat farkı verilmesi öngörülmemeyen işler

Madde 13- İhale konusu işin idari şartname ve sözleşmesinde fiyat farkı verilmesi öngörülmemesine rağmen, mücbir sebepler ya da idarenin kusuru sebebiyle işin bitim tarihinin süre uzatımı verilmek suretiyle ötelenmesi halinde, ötelenen süre içinde iş programına uygun olarak yapılan iş kalemleri ya da iş gruplarına, idari şartname ve sözleşmede belirtilmek şartıyla bu Esaslara göre fiyat farkı verilebilir.

Fiyat farkı hesabında temel indeks, iş bitim tarihinin içinde bulunduğu aya ait indeksi; güncel indeks ise, hakediş düzenleme tarihinin içinde bulunduğu aya ait indeksi ifade eder. Temel indeks ve güncel indeks olarak ise, Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından aylık yayımlanan (1994=100) bazlı Tablo- 2 : Toptan Eşya Fiyatları İndeks Sayıları Tablosunun "Genel" satırındaki sayı esas alınır.

Yürürlük

Madde 14- Bu Esaslar 1/1/2003 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 15- Bu Esasları Bakanlar Kurulu yürütür.

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA